

Diferenciální počet - motivační úlohy

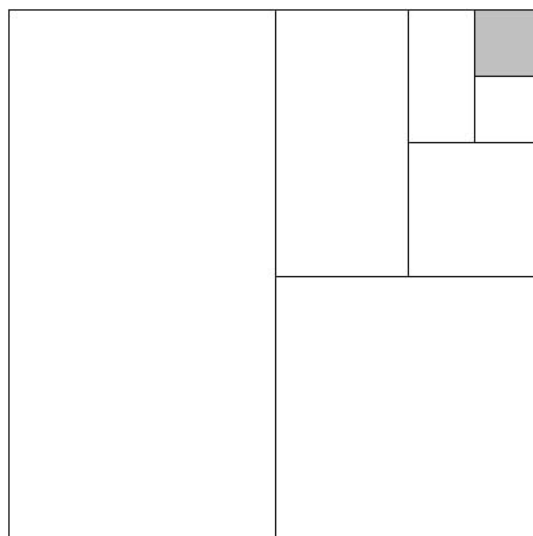
1. Zenonova úloha *Achilles a želva*: Achilles, který je schopný běžet rychlostí o velikosti 1 m.s^{-1} , závodí s želvou, která se pohybuje rychlostí o velikosti $0,5 \text{ m.s}^{-1}$. Aby želva nebyla v nevýhodě, dá jí Achilles náskok jeden metr. Za jak dlouho dohoní Achilles želvu? Jakou dráhu přitom Achilles urazí?

2. Pokuste se odhadnout, čemu je roven součet:

$$1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} + \frac{1}{32} + \frac{1}{64} + \frac{1}{128} + \frac{1}{256} + \dots$$

3. Pokuste se odhadnout, čemu je roven součet

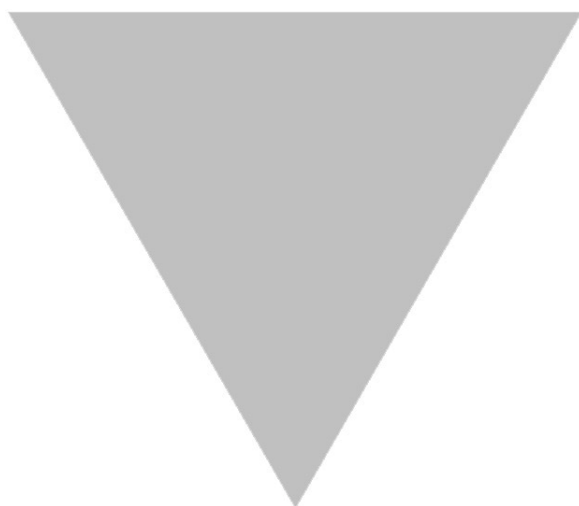
tzv. harmonické řady: $\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \dots$

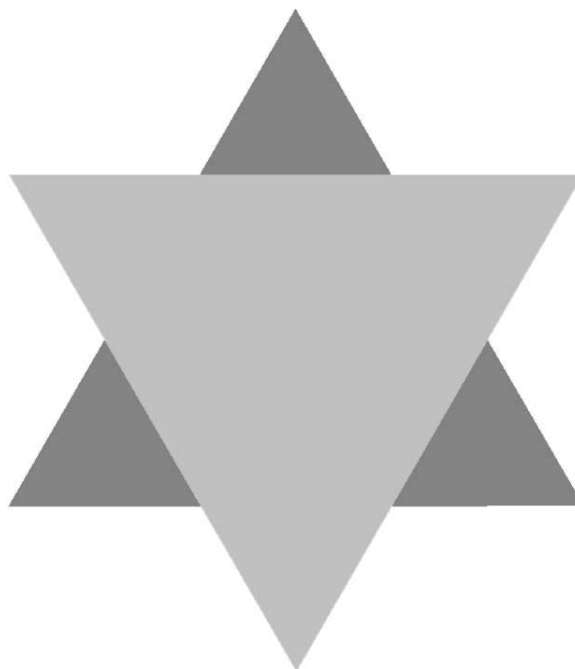
obr. 1

4. Čtverec na obr. 1 je postupně dělen na stále menší části. Jakým způsobem je čtverec dělen? Kolik dělení je nutné udělat, aby vyšrafovaná ploška měla obsah menší než a) 10 % obsahu čtverce, b) 1 % obsahu čtverce, c) 0,1 % obsahu čtverce, d) 0,01 % obsahu čtverce?

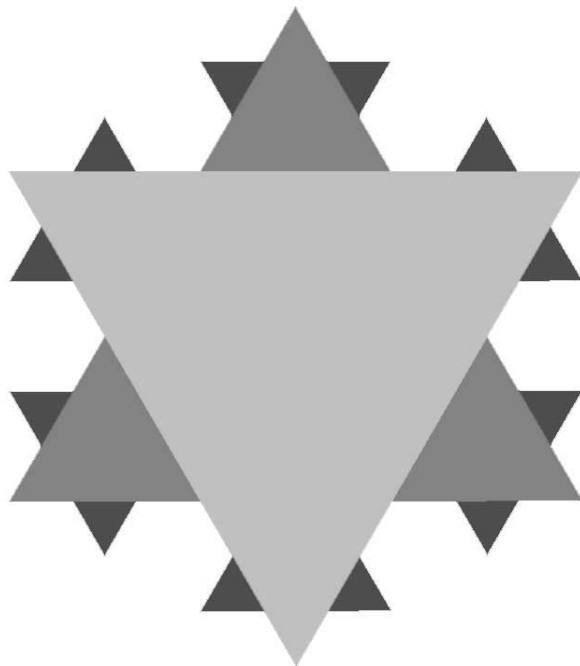
5. V roce 1904 švédský matematik Helge van Koch poprvé popsal plošný útvar, který dodnes nese jeho jméno - Kochova vločka. Tento útvar je možné získat takto: k prostřední třetině každé strany rovnostranného trojúhelníka připojíme další rovnostranný trojúhelník. K prostřední třetině každé ze vzniklých stran útvaru nyní připojíme opět rovnostranný trojúhelník. Tímto způsobem je možné pokračovat dále - viz obr. 2 až obr. 5. Určete obvod a obsah útvarů na obrázcích. Délka strany původního trojúhelníka je $a = 27 \text{ cm}$.

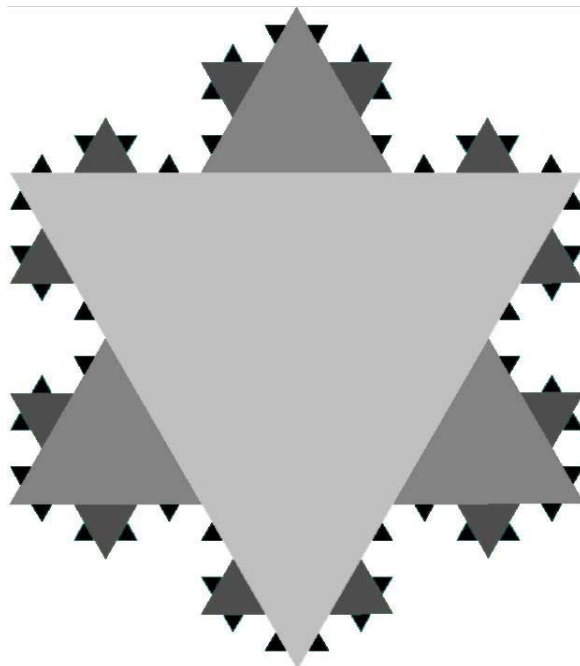
obr. 2

obr. 3

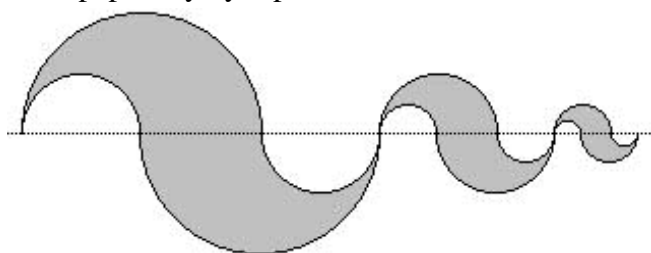

obr. 4

obr. 5

6. Na obr. 6 je znázorněn „hádek“, který vznikl postupným spojováním částí kruhu. Poloměry kruhů, z nichž byly vyříznuty dvě různě velké za sebou jdoucí části „hádk“, jsou v poměru 2:1. Poloměr největšího z nich je r . Určete kolik papíru je třeba na zhotovení „hádk“ na obrázku. Kolik papíru by bylo potřeba na zhotovení „nekonečného hádk“?

obr. 6

7. Je dána funkce $f(x) = \frac{4x^2 - 25}{5 - 2x}$. Určete její definiční obor. Pokuste se jí „přirozeným způsobem“ dodefinovat v bodě, který nepatří do definičního oboru.

8. Jsou dány dvě funkce $f(x) = \left(1 + \frac{1}{x}\right)^x$ a $g(x) = \left(1 + \frac{1}{x}\right)^{x+1}$. Dosazujte postupně za x přirozená čísla 1, 2, 3, 4, 5, 10, 20, 30, 50, 100, 1000, ... do obou funkcí.

x	$f(x)$	$g(x)$
1		
2		
3		
4		
5		
10		
20		
50		
100		
1000		

Jaké vlastnosti mají funkce $f(x)$ a $g(x)$?

Co je nápadné na funkčních hodnotách obou funkcí?